

Τμήμα Δειφορικής Γεωργίας Γεωπονική Σχολή

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΑΣ

Αγγελική Απ. Γαλάνη
Χημικός PhD
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό

10^ο Εργαστήριο:

Προσδιορισμός υδρολυτικής οξύτητας εδάφους
(μέθοδος προσδιορισμού των αναγκών εδάφους σε Ca)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέθοδος ασβεστώματος με σκοπό τη βελτίωση των όξινων εδαφών

- ▶ Στα όξινα εδάφη, η ανάπτυξη των φυτών επηρεάζεται λόγω μειωμένης πρόσληψης κατιόντων Ca^{2+} , K^+ , Mg^{2+} , λόγω μειωμένης ποσότητας διαθέσιμων PO_4^{3-} και MoO_4^- καθώς και λόγω ελαττωμένης βιολογικής δραστηριότητας, (σκουλήκια, μύκητες κ.α.)
- ▶ Για να βελτιωθεί η ποιότητα των όξινων εδαφών και να αυξηθεί η τιμή pH τους, εφαρμόζεται η μέθοδος ασβεστώματος η οποία συνίσταται στην προσθήκη στα εδάφη κατάλληλης ποσότητας CaO (άσβεστος), ή CaCO_3 (ασβεστόλιθος λειοτριβιμένος), ή $\text{CaCO}_3\text{-MgCO}_3$ (δολομίτη).

Η μέτρηση της υδρολυτικής οξύτητας θεωρείται η πιο κατάλληλη μέθοδος για τον προσδιορισμό των αναγκών ενός εδάφους σε ασβέστιο (με αυτή βρίσκονται εργαστηριακά τα αποθέματα οξύτητας ενός εδάφους άρα υπολογίζονται οι ανάγκες του σε ασβέστιο).

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. Αντιδραστήρια – Σκεύη - Όργανα

- ▶ $\text{CH}_3\text{COONa}\cdot 3\text{H}_2\text{O}$
- ▶ NaOH
- ▶ Διάλυμα $\text{CH}_3\text{COONa}\cdot 3\text{H}_2\text{O}$ 1N: 136 g $\text{CH}_3\text{COONa}\cdot 3\text{H}_2\text{O}$ ζυγίζονται και προστίθενται σε ογκομετρική φιάλη 1 L. Η φιάλη συμπληρώνεται έως τη χαραγή με απεσταγμένο νερό.
- ▶ Διάλυμα NaOH 0,1 N: 4 g NaOH ζυγίζονται και προστίθενται σε ογκομετρική φιάλη 1 L. Η φιάλη συμπληρώνεται έως τη χαραγή με απεσταγμένο νερό.
- ▶ Δείκτης φαινολοφθαλείνης 1%

- ▶ 2 ογκομετρικές φιάλες 1 L
- ▶ Κωνική φιάλη 500 mL
- ▶ 2 κωνικές φιάλες 250 mL
- ▶ Ογκομετρικοί κύλινδροι 250 mL και 50(ή 100) mL
- ▶ Προχοΐδα
- ▶ Γυάλινο χωνί
- ▶ Πτυχωτός ηθμός
- ▶ Εργαστηριακός ζυγός
- ▶ Μαγνητικός αναδευτήρας

B. Πειραματική πορεία

- ▶ 100 g εδάφους ζυγίζονται και προστίθενται σε κωνική φιάλη 500mL.
- ▶ Στην κωνική φιάλη προστίθενται επίσης 250 mL διαλύματος $\text{CH}_3\text{COONa}\cdot 3\text{H}_2\text{O}$ 1N και η κωνική αναδεύεται για μία ώρα.
- ▶ Ακολουθεί απλή διήθηση με πτυχωτό ηθμό.
- ▶ Με τα πρώτα 10-15 mL του διηθήματος, ξεπλένεται μια κωνική 250 mL και οι ογκομετρικοί κύλινδροι που θα χρησιμοποιηθούν.

- ▶ Στη συνέχεια λαμβάνονται με ογκομετρικό κύλινδρο 125 mL από το διήθημα και προστίθενται σε κωνική φιάλη 250 mL μαζί με 4-5 σταγόνων φαινολοφθαλεινής 1%.
- ▶ Σε μια προχοΐδα προστίθεται NaOH 0,1 N και λαμβάνεται η ένδειξή της.
- ▶ Ακολουθεί η ογκομέτρηση του διαλύματος της κωνικής με δ. NaOH έως εμφανίσεως ρόδινης χροιάς.
- ▶ Λαμβάνεται η τελική ένδειξη της προχοΐδας και υπολογίζονται από τη διαφορά τελικής και αρχικής ένδειξης της προχοΐδας τα mL NaOH 0,1 N που καταναλώθηκαν για την ογκομέτρηση. Τα mL αυτά πολλαπλασιάζονται επί δύο, διότι ελήφθησαν 125 (αντί συνόλου 250) mL διηθήματος.

C. Μετρήσεις-Αποτελέσματα

Μετρήσεις

Τελική ένδειξη προχοΐδας	
Αρχική ένδειξη προχοΐδας	
mL διαλύματος που καταναλώθηκαν για τα 125 mL διηθήματος	
mL διαλύματος που καταναλώθηκαν για τα 250 mL διηθήματος	

C. Μετρήσεις-Αποτελέσματα

Αποτελέσματα

ρΗ εδάφους που επιθυμούμε	Συντελεστής μετατροπής ρΗ στην επιθυμητή τιμή	CaCO ₃	CaO	Ποσότητα CaCO ₃ Kg/στρέμμα	Ποσότητα CaCO ₃ Kg/στρέμμα
7,0	3	15	8,4	α x 3 x 15	α x 3 x 8,4
7,5	4	15	8,4	α x 4 x 15	α x 4 x 8,4
8,0	5	15	8,4	α x 5 x 15	α x 5 x 8,5
8,5	6,6	15	8,4	α x 6,5 x 15	α x 6,5 x 8,4

Όπου α η υδρολυτική οξύτητα, δηλαδή τα mL δ. NaOH 0,1 N που καταναλώθηκαν πολλαπλασιασμένα επί 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Τάντος Α. Βύρων, Αναπληρωτής Καθηγητής, «Σημειώσεις Εργαστηρίων Δασικής Εδαφολογίας», ΤΕΙ Λάρισας Παράρτημα Καρδίτσας, Τμήμα Δασοπονίας, 2002